

Vantandi boðskapur

Í útvarpssendingini »Spyr Bara« seinasta friggjadag varð m.a. tosað um, at andstøðan ikki hevði nakran boðskap at seta upp ímóti fullveldisætlanini hjá samgonguni.

Turið Debes Hentze, advokatur, luttakari í sendingini, segði nakað soleiðis um hetta evni:

»Ein persónur sum vil fullveldi, er ein persónur við serligum eiginleikum, eitt nú sjálvræði og ábyrgdarskulu. Hann gevur ikki øðrum skyldina o.s.fr. - út frá valordinum: hann sum einki vágar, einki vinnur.

Hin politiski parturin kundi hugsandi verið lýstur sum trygdarnarkomanur, ið einki vil, einki torir, hevur konservativar meiningar og er bangin fyri broytingum.

Politiskt korrekt í dag er at vilja fullveldi. Tað er slíkur einfaldur boðskapur við fáum orðum, sum verður endurtikin upp í saman, til orðini gerast ein sannleiki í sjálvum sær.

Tað vísir aftur til andstøðuna, ið tørvar ein boðskap at seta upp móti herrópinum hjá samgongunum.

Við útgangsstøði í hesari lýsing, hava vit tosa við andstøðuleiðararnir báðar

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

Formaðurin í Sambandsflokkinum skilir ikki, tá sagt verður at andstøðan er bangin fyri broytingum, einki torir og einki vil.

– Er tað ikki øvugt, at fullveldisfólkini geva Danmark skyldina fyri alt sum hendir í Føroyum, og at Sambandsflokkurin torir at seta seg ímóti teirra ætlan?

– Tað er vorðið soleiðis í Føroyum, at einki kann gerast fyrr enn vit hava fingið fullveldi - ja, tað er næstan so, at kjótið ikki ræstnar, tí vit ikki hava fullveldi, sigur Edmund Joensen í sínum aftursvari til lýsingina av andstøðuni.

Ikki eitt holmstrá..

– Danir fara ikki so frægt sum at leggja eitt holmstrá fyri okkum, fyri at forða okkum í at fáa fullveldi, men sum danski vinstraformaðurin segði, tá hann vitjandi í Føroyum, so »må den der bestiller musikken, selv betale«, sigur formaðurin í Sambandsflokkinum.

– Hvat er so boðskapurin hjá Sambandsflokkinum?

– Sambandsflokkurin hevur staðið sum garantar fyri, at Føroyar eru á fyrsta

Edmund Joensen, formaður í Sambandsflokkinum: – Tað er vorðið soleiðis í Føroyum, at einki kann gerast, fyrr enn vit hava fingið fullveldi - ja, tað er næstan so, at kjótið ikki ræstnar av tí sama

Edmund Joensen, formaður í Sambandsflokkinum:

Vit mugu ikki avbyrgja okkum

– Loysing ella fullveldi er tað sama sum at avbyrgja Føroyar frá umheiminum, so vit standa fullkomiliga einsamøll, sigur Edmund Joensen

plássi í vælferðini, og á besta plássi í heimssamfelagnum, eisini tá tað snýr seg um demokratiska, humanitara og sosiala vælferð.

– Tað vilja vit verja, samstundis sum vit vilja arbeiða fyri at føroyingar fáa møguleika at menna samfelagið innan nógaldandi skipan.

Møguleikar eru til staðar, við at gera neyðugu broytingarnar í heimastýrslógina, sigur Edmund Joensen.

Hann sigur, at Sambandsflokkurin einki herróp hevur um »fullveldi ella sosialismu«, men setir politiska spurningin: hvat er best fyri Føroyar, fyri at tryggja okkum pláss í heiminum, við teimum grundlógarfestu rættindunum, sum vit hava í dag.

Edmund Joensen leggur afturat, at ætlan Sambandsflokksins røkkur longur. Føroyar skulu eisini hava pláss í Evropa, tí einki land kann liva einasamt og avbyrgd

frá umheiminum.

– Vit hava brúk fyri vitan, og hon er at finna uttanlands, eitt nú til granskning, undirvísing og menning á ymsum økjum. Eisini er neyðugt at samstarva á vinnuliga økinum, innan handil, búskap, valuta og umhvørvi, og tilfíkt, sum gevur okkum størri ábyrgd og frælsi, sigur Edmund Joensen.

Veruligt frælsi

– Tá vit hugsa um, hvør hevur veruligt frælsi, so hava føroyingar nógv størri frælsi enn londini uttan um okkum, við núverandi ríkisráttarlugu skipanini.

Formaðurin flíst á einføldu grundgevingina fyri fullveldisætlanini, sum samgongan borreir við.

Hansara meting er, at fáa vit fullveldi, so verða fleiri dyr stongdar, og vit verða enn meira bundin enn vit eru í dag.

– Missa vit okkara grundlógarrættindi, hevur Fólkatíngið ongur heimildir ella ábyrgd fyri okkum. Skulu vit tá hava hjálp, um á stendur, verður tað um somu skipan sum tey tilafturskomnu londini, og so eru vit rættiliga í olussustøðu, sigur Edmund Joensen.

Hann er til reiðar, um neyðugt, at gera broytingar í heimastýrslógini, sum nú er 50 ára gomul.

Edmund Joensen vísir til úttalilsini hjá Nyrup Rasmussen, forsætisráðharra og Anders F. Rasmussen, formanni í Vinstraflókkinum, sum hava veitt vissu fyri, at øll ynski, sum føroyingar hava, kunnu rúmast innar karnarnar í nútíðargerðing av Heimastýrslógini.

Blakar føroyingum torvmold í eyguni

– Sambært Fólkalókkinum er fullveldið bara at venda heimastýrslógina á høvðið,

og at vit hava somu rættindi. So verður eisini sagt, at vit kunnu fáa eina skiftisskipan, men at annars verða ongur broytingar gjørdar.

– Tað letur seg als ikki gera, og er tað sama sum at kasta føroyingum torvmold í eyguni, sigur formaðurin í Sambandsflokkinum.

Í hansara verð er loysing ella fullveldi tað sama sum at avbyrgja Føroyar frá umheiminum, so vit standa meira einsamøll, og við færri rættindum og møguleikum at samstarva við onnur lond, enn vit hava í dag.

Spurdur hvat fólk, sum fomaðurin tosar við, siga um fullveldisætlanina, sigur Edmund Joensen, at fólk rista á høvðið, og taka tað ikki fyri fult. Hann heldur annars, at fjølmiðlarnir tykjast at vera stýrdir av fullveldisfólki, og at hetta er í slekt við hetjudykanina, og um hvør skal sleppa á minn-

isvarðarnar.

– Ert tu bangin fyri framtíðini?

– Nú eri eg ikki bangin av náttúru, men eg eri keddur av, at føroyingar stara seg blindar á eina skipan, sum er avoldað, í staðin fyri at halda seg Danmark, sum er nógv tryggari fyri framtíð okkara.

– Tað er eitt afturstig, og ikki bara ein spurningur um blokstuðulin. Hann er eingin olussu, tí vit eru ein partur av ríkisfelagsskapinum.

Viðbrekið samfelag

– Føroyska samfelagið er so viðbrekið, av tí at vit eru so fá og mobil. Tað sóu vit í kreppuárunum, tá 10 pst. av fólkinum fóru av landinum.

– Tí er tað eisini umráðandi, at samfelagsligu viðurskiptini hjá okkum líkjast so nógv londunum rundar um okkum, so fólk ikki fara avstað, tá viðurskiptini broytast.

– Tað eru ikki bert tey arbeiðsleysu sum fara, men eisini væl útbúgvandi fólk, við arbeiði. Tí mugu vit ansa eftir, ikki at órógv skipanina ov nógv - og als ikki at at fremja kollvelting.

– Hvat er einfaldan boðskap at bera fram?

– Ráðini vit hava er at heita á fólk, um ikki at leypa framav, og at tey skulu hugsa um tað plássið, ið Føroyar hava, sum partur av bestu samfeløgum í heiminum.

– Fólk mugu ikki lata seg reka av fullveldis rakstrarrøpunum, sigur Edmund Joensen.